

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Radimem Kadlčákem ve věci

žalobce: V. Š., narozený X
bytem X

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 7. 2024, č. j. X

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou ve znění jejího doplnění ze dne 13. 9. 2024 domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 16. 7. 2024, č. j. X, kterým byly zamítnuty jeho námitky a bylo potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 25. 6. 2024, č. j. X, kterým byl žalobci podle § 36 odst. 2 a § 56 odst. 1 písm. e) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v rozhodném znění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), ode dne 9. 10. 2024 zvýšen jeho starobní důchod na částku 19 774 Kč měsíčně a zároveň mu byla ode dne 9. 10. 2024 přiznána výplata starobního důchodu náležející mu podle § 31 zákona o důchodovém pojištění.

Žaloba

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

2. V podané žalobě ve znění jejího doplnění žalobce předně namítl, že žalovaná rozhodla nesprávně o výši jeho starobního důchodu, neboť mu nezapočetla dobu odpracovanou po podání žádosti o starobní důchod bez výplaty. Konkrétně mu tedy nebyla započtena doba ode dne 15. 10. 2023 do dne 8. 10. 2024.
3. Uvedl, že vzhledem k chystaným změnám v důchodovém systému se dne 10. 7. 2023 dostavil na odbornou konzultaci na Okresní správu sociálního zabezpečení v Litoměřicích (dále jen OSSZ“), aby se poradil, jak postupovat v případě žádosti o starobní důchod ke dni 9. 10. 2024. Na základě rady pracovnice OSSZ paní Bártové požádal ke dni 15. 10. 2023 o starobní důchod bez výplaty s tím, že nečerpáním důchodu a podáním žádosti před ukončením platnosti zákona o důchodovém pojištění mu bude po dosažení důchodového věku a nároku na důchod ke dni 9. 10. 2024, předčasný důchod přepočítán i se započtením odpracované doby a odvodů do systému důchodového pojištění za období ode dne 15. 10. 2023 do dne 8. 10. 2024.
4. Žalobce tedy namítl, že odkazované tvrzení pracovnice OSSZ nebylo prvostupňovým rozhodnutím ze dne 25. 6. 2024 potvrzeno, přičemž v něm k danému pochybení pracovnice OSSZ nebylo přihlédnuto. Dle svého tvrzení tak byl žalobce pracovnící OSSZ uveden v omyl. K tomu pak doplnil, že pokud by neměl tyto mylné informace, tak by žádost o předčasný důchod nepodal a řádný důchod by mu tudíž nebyl krácen o částku 1 419 Kč měsíčně.

Vyjádření žalované

5. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě nejprve zrekapitulovala průběh předmětného správního řízení. Dále zrekapitulovala, že žalobce dne 5. 7. 2023 jednoznačně uplatnil nárok na tzv. předčasný starobní důchod a podal žádost o dávku „bez výplaty“ s datem přiznání 15. 10. 2023. Žalovaná též poznamenala, že přiznání tzv. předčasného důchodu podle § 31 odst. 1 a 2 zákona o důchodovém pojištění vylučuje přiznání starobního důchodu dle § 29 téhož zákona. Současně s sebou přiznání předčasného důchodu nese obligátní snížení jeho procentní výměry, a to za každých i započatých 90 kalendářních dnů z doby ode dne, od kterého se přiznává starobní důchod, do dosažení důchodového věku. K vlastnímu algoritmu přepočtu výdělečné činnosti po vzniku nároku na důchod do dosažení důchodového věku žalovaná poukázala na dikci § 36 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění.
6. Poté žalovaná uvedla, že prvostupňovým rozhodnutím ze dne 25. 6. 2024 reflektovala dotčenou právní úpravu, a tedy jí nebylo ve věci možno cokoliv vytýkat. Poznamenala též, že žalobce nijak neuvedl, o jakou právní úpravu opírá jím tvrzené „krácení“ či „snížení“ starobního důchodu.
7. Za podstatnou pak žalovaná označila otázku, zda v případě žalobce došlo či mohlo dojít k porušení principů dobré správy, tedy zda právě kvůli údajnému nepřesnému nebo nedostatečně fundovanému doporučení žalobce požádal o přiznání nevýhodného typu starobního důchodu. Zdůraznila, že bylo pouze na žalobci, aby své prohlášení o uvedení v omyl hodnověrně doložil. K argumentaci žalobce stran změny důchodového systému nicméně žalovaná konstatovala, že definitivní podoba pojednávané právní úpravy nebyla v červenci 2023 ještě známa, a tudíž je argument žalobce o uvedení v omyl pracovnící OSSZ mimoběžný. Zároveň dodala, že vážení a poměřování výhodnosti všemožných situací pro žadatele při nejistém vývoji právní úpravy a klíčových ukazatelů již přesahuje povinnost odborné pomoci.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

8. Žalovaná dále zmínila, že z listin založených ve správním spisu, jakož i z obsahu žalobcem dříve vznesených námitek je ve věci zřejmé, že žalobce usiloval právě o přiznání tzv. předčasného starobního důchodu. Nadto, proti rozhodnutí ze dne 2. 11. 2023, kterým mu byl podle § 31 zákona o důchodovém pojištění ode dne 15. 10. 2023 přiznán starobní důchod ve výši 17 584 Kč měsíčně s tím, že mu výplata tohoto starobního důchodu nenáleží, nijak nebrojil ani svoji žádost nevzal zpět. Žalovaná upozornila též na skutečnost, že žalobce dne 10. 7. 2023 svým podpisem mimo jiné stvrdil, že byl poučen o trvalém krácení požadovaného důchodu.
9. Závěrem žalovaná konstatovala, že povšechné výtky žalobce nejsou schopny zpochybnit napadené rozhodnutí a její dosavadní postup ve věci, a žalobcem vznesený návrh tudíž označila nedůvodným.

Replikka žalobce

10. Na vyjádření žalované reagoval žalobce replikou, ve které uvedl, že podstatou dané žaloby je chybná rada pracovnice OSSZ, na jejímž základě požádal o předčasný starobní důchod bez výplaty. Pracovnice OSSZ jej přitom měla ujistit, že bude proveden nový výpočet se započtením výdělků/odvodů bez jakéhokoliv krácení. Upřesnil, že jím namítané „krácení o částku 1 419 Kč“ představuje rozdíl mezi výpočtem jeho starobního důchodu dle ePortálu žalované ze dne 10. 6. 2024 ve výši 21 193 Kč a důchodem, který mu byl přiznán napadeným rozhodnutím. Tvzení žalované stran nedoložení důkazů k jednání s pracovnící OSSZ pak žalobce označil za „výsměch“, neboť jednání občanů s pracovníky žalované probíhá na přepážkách bez účasti jiné osoby a nelze pořizovat zvukové či obrazové záznamy.

Posouzení věci soudem

11. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), bez jednání, neboť žalobce i žalovaná s tímto postupem výslovně souhlasili.
12. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle ustanovení § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
13. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
14. S ohledem na obsah a formulaci žalobní argumentace soud zároveň zdůrazňuje, že správní soudnictví je ovládáno zásadou dispoziční a koncentrační. Od žalobce, který vymezuje hranice soudního přezkumu, se tudíž oprávněně žádá procesní zodpovědnost (srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009-84). Jestliže tedy žalobní bod nadepsaným požadavkům vyhovuje, pak je projednání

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

způsobilý v té míře obecnosti, v níž je formulován, popř. v průběhu řízení dále doplněn (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 As 73/2006-121). Obsah, rozsah a kvalita žalobní argumentace tak předurčují obsah a rozsah následného soudního rozhodnutí (srov. např. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78). Soud přitom není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za žalobce či dohledávat důkazní prostředky svědčící v jeho prospěch. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale nepřipustně by přebíral roli advokáta žalobce (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Afs 57/2011-95, ze dne 27. 10. 2010, č. j. 8 As 22/2009-99, ze dne 18. 6. 2008, č. j. 7 Afs 39/2007-46, ze dne 17. 12. 2008, č. j. 7 As 17/2008-60, nebo ze dne 20. 9. 2022, č. j. 4 Afs 306/2020-70).

15. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že žalobce podáním ze dne 5. 7. 2023 uplatnil nárok na dávku důchodového pojištění – konkrétně předčasný důchod, přičemž dne 10. 7. 2023 podal prostřednictvím OSSZ žádost o starobní důchod před dosažením důchodového věku. Žalobce současně požádal o přiznání tohoto důchodu bez výplaty. Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 2. 11. 2023 byl žalobci ode dne 15. 10. 2023 přiznán starobní důchod dle § 31 zákona o důchodovém pojištění ve výši 17 584 Kč měsíčně s tím, že výplata starobního důchodu mu nenáležela. Dále se ze spisové dokumentace podává, že žalobce dne 20. 5. 2024 podal žádost o uvolnění výplaty starobního důchodu ode dne 9. 10. 2024 a jeho úpravu za dobu vykonané výdělečné činnosti. Na základě této žádosti pak Česká správa sociálního zabezpečení vydala prvostupňové rozhodnutí ze dne 25. 6. 2024, kterým rozhodla, že se žalobci ode dne 9. 10. 2024 zvyšuje starobní důchod náležející mu podle § 31 zákona o důchodovém pojištění a zároveň se přiznává jeho výplata. Starobní důchod nově činí 19 774 Kč měsíčně. Proti tomuto rozhodnutí správního orgánu I. stupně podal následně žalobce námitky, o kterých žalovaná rozhodla již shora popsáním žalobou napadeným rozhodnutím. Ze správního spisu soud také zjistil, že žalobce ode dne 15. 10. 2023 do dne 8. 10. 2024 nadále vykonával výdělečnou činnost. Podle osobního listu důchodového pojištění pak žalobce získal za toto období 360 dnů pojištění, přičemž důchodového věku dosáhl dne 9. 10. 2024.
16. Podle § 18 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění platí, že rozhodným obdobím pro stanovení osobního vyměřovacího základu je období, které začíná kalendářním rokem bezprostředně následujícím po roce, v němž pojištěnec dosáhl 18 let věku, a končí kalendářním rokem, který bezprostředně předchází roku přiznání důchodu, pokud se dále nestanoví jinak. Podle odst. 4 věty první téhož ustanovení se do rozhodného období nezahrnují kalendářní roky před rokem 1986.
17. Podle § 31 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na starobní důchod před dosažením důchodového věku, jestliže získal dobu pojištění stanovenou podle § 29 odst. 1 nebo § 29 odst. 3 písm. a) a do dosažení důchodového věku mu ode dne, od něhož se starobní důchod přiznává, chybí nejvýše a) 3 roky, pokud jeho důchodový věk je nižší než 63 let, b) 5 roků, pokud jeho důchodový věk činí alespoň 63 let a dosáhl věku alespoň 60 let. Dle odst. 3 téhož ustanovení zároveň platí, že přiznání starobního důchodu podle odstavců 1 a 2 vylučuje nárok na starobní důchod podle § 29.
18. K tomu lze doplnit též odkaz na komentářovou literaturu, ze které se k nadepsanému ustanovení zákona o důchodovém pojištění podává, že „[s]kutečnost, že osobě byl přiznán starobní důchod dle § 31 zákona o důchodovém pojištění, vylučuje, aby jí v budoucnu vznikl nárok na řádný starobní důchod dle § 29 zákona o důchodovém pojištění. Proto je důchod podle

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

§ 31 zákona o důchodovém pojištění nazýván trvale sníženým – krácení důchodu za předčasnost se nelze zbavit pouhým dosažením důchodového věku.“ (viz Lang, R., Voříšek, V., Pelikánová, H., Pikorová, G., Holečková, R.: *Zákon o důchodovém pojištění. Praktický komentář*, Systém ASPI, Wolters Kluwer, k § 31).

19. Podle § 36 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění se výše procentní výměry starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 31, stanoví podle § 34 odst. 1 s tím, že tato výše se snižuje za každých i započatých 90 kalendářních dnů z doby ode dne, od kterého se přiznává starobní důchod, do dosažení důchodového věku o zákonem stanovenou procentní výši výpočtového základu, přičemž výše procentní výměry po tomto snížení však nesmí být nižší, než je částka uvedená v § 33 odst. 2 větě třetí. Podle odst. 2 daného ustanovení dále platí, že výše procentní výměry starobního důchodu stanovená podle odstavce 1 se pojištěnci, který po vzniku nároku na tento důchod do dosažení důchodového věku vykonával výdělečnou činnost a nepobíral přitom starobní důchod ani invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, přepočte po skončení této výdělečné činnosti na žádost tak, že se doba této výdělečné činnosti po dni, od kterého byl přiznán starobní důchod, přičte k době pojištění získané do vzniku nároku na tento důchod a současně se o tuto dobu zkrátí doba, za kterou se snižovala výše procentní výměry starobního důchodu podle odstavce 1. Pro zvýšení procentní výměry za dobu výdělečné činnosti vykonávané po dosažení důchodového věku platí ustanovení § 34 odst. 3 a 4 obdobně.
20. Za podstatnou pro projednávanou věc poté soud považuje skutečnost, že žalobci byl starobní důchod přiznán podle § 31 zákona o důchodovém pojištění ode dne 15. 10. 2023. Jelikož byl žalobci předmětný starobní důchod přiznán v roce 2023, tak rozhodné období, které slouží pro zjištění osobního vyměřovacího základu, v tomto případě končilo v roce 2022, neboť rozhodné období končí kalendářním rokem, který bezprostředně předchází roku přiznání důchodu (§ 18 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění). Na určení tohoto rozhodného období přitom nemá žádný vliv samotný okamžik uvolnění výplaty starobního důchodu. To znamená, že se vždy stanovuje podle data přiznání starobního důchodu. Zákon o důchodovém pojištění rovněž nestanoví, že by se v případě přiznání tzv. předčasného důchodu bez výplaty další výdělečná činnost započítávala do osobního vyměřovacího základu. Jinými slovy výdělečná činnost po přiznání starobního důchodu se započítává toliko jako doba pojištění a současně se o tuto dobu zkrátí doba, za kterou se snižovala výše procentní výměry starobního důchodu. V tomto ohledu lze poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 6 Ads 22/2006-73, který ve vztahu k § 18 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění konstatoval, že „rozhodné období pro výši důchodu počítanou podle zákona o důchodovém pojištění (téměř) vždy počíná rokem 1986 a prodlužuje se podle toho, od kterého roku se důchod přiznává; v roce 2005 (rok přiznání důchodu) představovalo období 1986 – 2004.“ (srov. též rozsudek zdejšího soudu ze dne 1. 11. 2013, č. j. 75 Ad 16/2012-30). Přílehlavým je také zmínit rozsudek zdejšího soudu ze dne 9. 10. 2008, č. j. 42 Cad 8/2008-26, v němž bylo formou právní věty vysloveno, že „dle § 18 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, je rozhodným obdobím pro stanovení osobního vyměřovacího základu období 30 kalendářních roků bezprostředně před rokem přiznání důchodu. Proto nelze vyměřovací základy z let následujících po přiznání částečného invalidního důchodu zahrnout do výpočtu jeho výše.“ Soud si přitom je vědom toho, že posledně citovaný závěr byl vysloven v kontextu přiznání invalidního důchodu, nikoliv tedy pokračování ve výdělečné činnosti, a za účinnosti zákona o důchodovém pojištění ve znění předcházejícím znění rozhodnému pro nyní posuzovaný případ, avšak má za to, že jej lze v části nezahrnutí

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

vyměřovacích základů po přiznání důchodu do výpočtu jeho výše, aplikovat i na problematiku starobního důchodu.

21. V předmětné věci soud dále upozorňuje na fakt, že prvostupňovým rozhodnutím ze dne 25. 6. 2024 došlo ke zvýšení starobního důchodu žalobce a k přiznání jeho výplaty, přičemž žalobci byl tento důchod přiznán již rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 2. 11. 2023. Nejednalo se tedy o rozhodnutí, kterým by byl žalobci starobní důchod přiznán, a které by bylo směrodatné pro určení rozhodného období (§ 18 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění). Z tohoto důvodu byl tudíž osobní vyměřovací základ i výpočtový základ při výpočtu starobního důchodu žalobce v poukazovaných rozhodnutích ze dne 2. 11. 2023 a 25. 6. 2024 totožný.
22. Ze správního spisu je tedy zřejmé, že rozhodnutím ze dne 2. 11. 2023 byl žalobci přiznán tzv. předčasný starobní důchod podle § 31 zákona o důchodovém pojištění v celkové výši 17 584 Kč měsíčně. Výše důchodu se skládala ze základní výměry 4 040 Kč měsíčně a dále z procentní výměry. Procentní výměra byla určena podle osobního vyměřovacího základu zjištěného za roky 1986 až 2022, který v případě žalobce činil 43 354 Kč. Výpočtový základ přitom činil 24 402 Kč. Jelikož žalobce ke dni 15. 10. 2023 splnil 41 let pojištění činila procentní výměra podle § 34 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění 61,5 % výpočtového základu – tj. 15 008 Kč měsíčně. Současně žalobce k tomuto dni nedosáhl důchodového věku, a proto mu byla podle § 36 odst. 1 téhož zákona snížena procentní výměra za 360 dnů od přiznání důchodu (15. 10. 2023) do dosažení důchodového věku (9. 10. 2024) o 6 % výpočtového základu, tedy o 1 464 Kč měsíčně. Výše procentní výměry tak činila 13 544 Kč měsíčně.
23. Na základě žádosti žalobce o uvolnění starobního důchodu poté ve věci došlo k přepočtu jemu přiznaného starobního důchodu. Žalobci pak byla v souladu s nadepsanou právní úpravou nově započtena doba pojištění ode dne 15. 10. 2023 do dne 8. 10. 2024 (tj. v rozsahu 360 dnů), neboť po tuto dobu vykonával výdělečnou činnost. Žalobci tudíž bylo započteno 42 let doby pojištění. Procentní výměra přepočteného starobního důchodu žalobce tedy dle § 34 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění činila 63 % výpočtového základu – tj. 15 374 Kč měsíčně. Jelikož žalobci ke dni 9. 10. 2024 již nechyběl k dosažení důchodového věku žádný den, nebyla snížena procentní výměra jeho starobního důchodu podle § 36 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Předmětný starobní důchod žalobce byl současně i valorizován, jak se seznatelně podává z odůvodnění napadeného rozhodnutí.
24. Ze shora popsání tak dle hodnocení soudu vyplývá, že žalovanou byla v předmětném řízení doba pojištění ode dne 15. 10. 2023 do dne 8. 10. 2024, resp. doba, kdy žalobce nadále vykonával výdělečnou činnost, řádně a zákonným způsobem zohledněna (resp. započtena). K veškerým pro věc rozhodným okolnostem podávajícím se z obsahu spisové dokumentace tedy žalovaná, jakož i dříve prvostupňový správní orgán, v rámci výpočtu výše starobního důchodu žalobce dle § 31 zákona o důchodovém pojištění, přihlédla. Sám žalobce naproti tomu v povšechné žalobní argumentaci nijak nespecifikoval, na základě jakých relevantních (právních) důvodů shledává napadené rozhodnutí – konkrétně v části výpočtu výše jeho starobního důchodu, nezákonným.
25. Pokud v tomto ohledu žalobce toliko obecně poukázal na odlišnou výši jeho starobního důchodu dle výstupu z ePortálu žalované, pak k tomu soud nad rámec už dříve popsání ve stručnosti dodává, že již Nejvyšší správní soud ve svém recentním rozsudku ze dne 20. 11. 2023, č. j. 1 Ads 35/2023-28, zdůraznil, že tzv. informativní výpočet, který žalovaná

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

poskytuje, je výslovně nadepsán tak, že se jedná „o pouze informativní výpočet a nezakládá žádný právní nárok“. Vzhledem k tomu, že namítaná rozhodnutí správních orgánů dle názoru soudu vycházela ze zákonem přesně stanovených pravidel výpočtu starobního důchodu žalobce dle § 31 zákona o důchodovém pojištění, přičemž soud v postupu žalované neshledal nedostatky, žalobcem uplatněný (prostý) odkaz na výpočet dle informativního ePortálu žalované (aniž by soud jakkoliv hodnotil vlastní správnost žalobcova zadání dat do tohoto informativního výpočtu) zákonnost napadeného rozhodnutí nijak nezpochybnil.

26. Soud se poté zabýval námitkou žalobce, že měl být pracovníci OSSZ „veden v omyl“, když mu mělo být sděleno, že jeho předčasný důchod bude po dosažení důchodového věku ke dni 9. 10. 2024 přepočítán i se započtením odpracované doby a odvodů do systému důchodového pojištění.
27. V této souvislosti soud předně připomíná, že ze správního spisu jasně vyplývá, že žalobce svým podpisem na žádosti o starobní důchod ze dne 10. 7. 2023 stvrdil, že žádá o přiznání konkrétně starobního důchodu před dosažením důchodového věku (tzv. předčasného starobního důchodu) ode dne 15. 10. 2023. Současně je nutno zmínit skutečnost, že žalobce byl v rámci této žádosti rovněž poučen o trvalém krácení požadovaného důchodu ve smyslu § 31 zákona o důchodovém pojištění. Podstatným nicméně ve věci zůstává fakt, že ve světle všech dříve konstatovaných závěrů nemůže být daná obecná námitka žalobce relevantní pro to, aby soud vyhověl jeho požadavku. Znění § 31 zákona o důchodovém pojištění totiž už v době podání žádosti žalobce o předmětný důchod srozumitelně vymezovalo vyloučení možnosti přiznání starobního důchodu podle § 29 téhož zákona. Žalobce přitom zjevně věděl, o jaký konkrétní důchod žádá (§ 31 zákona o důchodovém pojištění), a tudíž nemůže být omluvou pro vybočení z jasné dikce dotčených zákonných ustanovení pouhý odkaz na jeho „vedení v omyl“ pracovníci OSSZ. Za daného stavu bylo zcela na vůli žalobce, jakou dávku v režimu zákona o důchodovém pojištění zvolí.
28. K tomu je třeba poukázat na aktuální a pro věc přílehlavé usnesení Ústavního soudu ze dne 20. 8. 2024, sp. zn. III. ÚS 117/24, v němž bylo vysloveno, že *„Ústavní soud se ztotožňuje s hodnocením Nejvyššího správního soudu, že konkrétní datum odchodu do starobního důchodu si volí pojištěnec sám. Právní úprava stanoví pouze okamžik, kdy pojištěnec dosáhne řádného důchodového věku, nicméně nenutí jej, aby v daný okamžik skutečně do důchodu odešel. Je tedy otázkou úvahy každého jednotlivce, v jaké chvíli se rozhodne ukončit svou výdělečnou činnost, resp. požádat o přiznání starobního důchodu.“* Stejně tak je vhodným poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2023, č. j. 1 Ads 35/2023-28, ve kterém bylo dříve uvedeno, že *„[p]řavidla platí pro všechny pojištěnce objektivně stejně. Jejich důsledky v konkrétním případě však závisí na několika proměnných, které se (mimo jiné) odvíjí částečně od ekonomické situace v zemi a částečně je ze své vlastní vůle ovlivňuje samotný pojištěnec. Je to otázka úvahy každého jednotlivce, v jaké chvíli se rozhodne ukončit svou výdělečnou činnost, resp. požádat o přiznání starobního důchodu. Bylo jen na stěžovateli, zda odejde do předčasného důchodu (...), do řádného důchodu (...) či až v letech následujících. (...) Právní úprava stěžovatele nikterak nenutila, aby požádal o starobní důchod právě a pouze v situaci, kterou nyní zpětně hodnotí jako ekonomicky nevýhodnou a individuálně nespravedlivou.“*
29. Pokud tedy žalobce povšechně namítl, že ve věci fakticky jednal v důsledku „nesprávné rady“ pracovníce OSSZ, nebylo možno tuto jeho námitku považovat za důvodnou. Ostatně, z obsahu podané žaloby zřejmým způsobem vyplývá, že tato vychází právě ze zpětného vyhodnocení vlastního žalobcova jednání jako nyní ekonomicky nevýhodného, popř. individuálně nespravedlivého. Tato okolnost je však v kontextu otázky zákonnosti

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

napadeného rozhodnutí za dříve popsaného stavu irelevantní. Nadto lze uvést, že žalobcem obecně uplatněné tvrzení, že se mu v řešené věci dostalo nesprávné informace od pracovnice OSSZ, nebylo ani nijak prokazováno. Stěžejním nicméně v tomto ohledu zůstává to, že případná neznalost důsledků aplikace jednotlivých zákonných ustanovení upravujících odlišné podmínky pro výpočet výše důchodu podle okamžiku, ke kterému je takový důchod přiznán, žalobce neomlouvá. Jinak řečeno, právní úprava ani pracovníci žalované žalobce nijak nenutili, aby požádal o tzv. předčasný starobní důchod právě a pouze v situaci, kterou aktuálně pociťuje jako ekonomicky nevýhodnou.

30. Závěrem soud pouze pro úplnost poznamenává, že zákon o důchodovém pojištění nebyl zrušen, a je tudíž i nadále v platnosti. Zákonem č. 270/2023 Sb. došlo pouze k jeho novelizaci, přičemž § 18 odst. 1 tohoto zákona, který stanoví určení rozhodné doby, nebyl od roku 2011 změněn.
31. Vzhledem k veškerým výše uvedeným skutečnostem tak soud ve věci uzavřel, že neshledal důvod pro zrušení žalobou napadeného rozhodnutí. Soud proto žalobu v mezích žalobních bodů vyhodnotil jako nedůvodnou, a tudíž ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. výrokem I. rozsudku zamítl.
32. Současně soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. výrokem II. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce nebyl ve věci úspěšný a žalované náhrada nákladů řízení nepřísluší.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 29. ledna 2025

Mgr. Radim Kadlčák v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.